

ชื่อเรื่อง	การประเมินหลักสูตรสถานศึกษาฐานสมรรถนะโรงเรียนตระกาศประชาสามัคคี พ.ศ. ๒๕๖๖
ผู้วิจัย	นางปานิสรารองเมือง
สถานศึกษา	โรงเรียนตระกาศประชาสามัคคี ตำบลตระกาจ อำเภอกันทรลักษ์ จังหวัดศรีสะเกษ สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดศรีสะเกษ
ปีการศึกษา	ปีการศึกษา ๒๕๖๖

บทคัดย่อ

การประเมินครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์ คือ ๑) เพื่อประเมินหลักสูตรสถานศึกษาฐานสมรรถนะโรงเรียนตระกาศประชาสามัคคี พ.ศ. ๒๕๖๖ ๒) เพื่อศึกษาปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะในการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาฐานสมรรถนะ โรงเรียนตระกาศประชาสามัคคี พ.ศ. ๒๕๖๖ โดยใช้เทคนิคการประเมินแบบ CIPPIEST Model ตามแนวคิดของ Stufflebeam and Shinkfield (๒๐๐๗) ประกอบด้วยการประเมินใน ๘ ด้าน คือ ด้านสถานะแวดล้อม (Context Evaluation) ด้านปัจจัยนำเข้า (Input Evaluation) ด้านกระบวนการ (Process Evaluation) ด้านผลผลิต (Product Evaluation) ด้านผลกระทบ (Impact Evaluation) ด้านประสิทธิผล (Effectiveness Evaluation) ด้านความยั่งยืน (Sustainability Evaluation) และด้านการถ่ายทอดส่งต่อ (Transportability Evaluation) กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการประเมินครั้งนี้ ได้แก่ กลุ่มที่ ๑ ผู้บริหาร ครู บุคลากรทางการศึกษา และคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน ๔๐ คน กลุ่มที่ ๒ นักเรียนโรงเรียนตระกาศประชาสามัคคี จำนวน ๑๘๗ คน ได้มาโดยการสุ่มแบบแบ่งชั้นภูมิ (Stratified Random Sampling) กลุ่มที่ ๓ กลุ่มเป้าหมาย สำหรับการเก็บข้อมูลโดยการสนทนากลุ่ม (Focus group) ใช้วิธีการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Selection) จำนวน ๑๕ คน ซึ่งกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างตามสูตรของทาโร ยามาเน (Yamane) ระยะเวลาที่ใช้ในการประเมิน คือ ปีการศึกษา ๒๕๖๖ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยมีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) มี ๔ ฉบับ คือ ฉบับที่ ๑ แบบสอบถามความคิดเห็นผู้บริหาร ครู และคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานใช้สอบถามย่อย ๘ ด้าน คือ ด้านบริบท ด้านปัจจัยนำเข้าด้านกระบวนการ ด้านผลผลิต ด้านผลกระทบ ด้านประสิทธิผล ด้านความยั่งยืน และด้านการถ่ายทอดส่งต่อ จำนวน ๔๕ ข้อ มีค่าอำนาจจำแนกอยู่ระหว่าง ๐.๒๓ – ๐.๘๖ และมีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ ๐.๙๖ ฉบับที่ ๒ แบบ สอบถามความคิดเห็นของนักเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนรู้ตามหลักสูตร จำนวน ๒๐ ข้อ มีค่าอำนาจจำแนกอยู่ระหว่าง ๐.๒๕ – ๐.๘๒ และมีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ .๙๕ และฉบับที่ ๓ แบบบันทึกการสนทนากลุ่ม (Focus group Discussion) สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลคือ ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

ผลการวิจัยพบว่า

๑. ผลการประเมินหลักสูตรสถานศึกษาฐานสมรรถนะ โรงเรียนตระกาศประชาสามัคคี พ.ศ. ๒๕๖๖ โดยใช้เทคนิคการประเมินแบบ CIPPIEST Model โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($x = ๔.๖๕$, $S.D.=๐.๖๖$) ข้อที่มีระดับคุณภาพมากที่สุด ๓ ลำดับแรก คือ ด้านผลผลิต (P: Product) อยู่ในระดับมากที่สุด ($x = ๔.๖๗$,

S.D.= ๐.๖๒) รองลงมาคือ ด้านกระบวนการ (P: Process) อยู่ในระดับมากที่สุด ($x = ๔.๖๕$, S.D.= ๐.๕๕) และด้านสภาวะแวดล้อม (C: Context) อยู่ในระดับมากที่สุด ($x = ๔.๖๒$, S.D.= ๐.๕๘) ส่วนข้อที่มีระดับคุณภาพน้อยที่สุด คือ ด้านการถ่ายโยงความรู้ (T: Transportability) อยู่ในระดับมาก ($x = ๔.๔๕$, S.D.= ๐.๔๘)

๒. ผลการศึกษาข้อเสนอแนะ ปัญหา อุปสรรค และแนวทางการพัฒนาหลักสูตรสถาน

ศึกษาศาสนาสมรรถนะ โรงเรียนตระกาศประชาสามัคคี พ.ศ. ๒๕๖๖ พบว่า ในด้านปัจจัยนำเข้าพบว่าครูบางส่วนยังขาดความเข้าใจเชิงลึกเกี่ยวกับแนวคิดโครงสร้าง และสาระสำคัญของหลักสูตรฐานสมรรถนะ อีกทั้งยังขาดสื่อและแหล่งเรียนรู้ที่เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้ที่เน้นสมรรถนะอย่างแท้จริง ส่งผลให้การออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้และการวัดประเมินสมรรถนะของผู้เรียนยังดำเนินไปอย่างไม่ครอบคลุม ในขณะที่ด้านกระบวนการ แม้ว่าจะมีความพยายามจัดการเรียนรู้เชิงรุกและเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ แต่ยังพบว่าการออกแบบหน่วยการเรียนรู้ยังไม่เชื่อมโยงกับบริบทของผู้เรียนและชุมชนอย่างต่อเนื่องและเป็นระบบ นอกจากนี้ในด้านการถ่ายทอดส่งต่อยังพบข้อจำกัดในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างครูภายในโรงเรียน และการเผยแพร่แนวทางปฏิบัติที่ดีสู่โรงเรียนเครือข่ายยังไม่เป็นรูปธรรมเท่าที่ควร ส่วนในด้านผลกระทบการติดตามและประเมินผลระยะยาวของหลักสูตรต่อพฤติกรรมและการเปลี่ยนแปลงของผู้เรียนยังไม่เป็นระบบ และขาดการวิเคราะห์ผลลัพธ์เพื่อพัฒนาหลักสูตรอย่างต่อเนื่อง

จากผลการวิจัยดังกล่าว สามารถสังเคราะห์ข้อเสนอแนะที่สำคัญเพื่อการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาศาสนาสมรรถนะ ได้แก่ การส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพครูอย่างต่อเนื่องในเรื่องการจัดการเรียนรู้ฐานสมรรถนะ การวัดและประเมินผลที่สอดคล้องกับตัวชี้วัดสมรรถนะ การจัดทำและใช้ฐานข้อมูลแหล่งเรียนรู้ในชุมชนเพื่อบูรณาการเข้ากับหน่วยการเรียนรู้ การบริหารการเรียนรู้แบบองค์รวม (Holistic Learning) การส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ที่ใช้ชุมชนเป็นฐาน (Community-Based Learning) รวมถึงการจัดตั้งชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (Professional Learning Community: PLC) เพื่อสร้างเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างครู ตลอดจนการพัฒนาระบบติดตาม ประเมินผล และการถ่ายทอดความรู้ให้สามารถนำไปใช้ในวงกว้างได้อย่างยั่งยืน

กล่าวโดยสรุป การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาศาสนาสมรรถนะในบริบทของโรงเรียนตระกาศประชาสามัคคีควรดำเนินไปอย่างเป็นระบบ ครอบคลุมทุกมิติของกระบวนการเรียนรู้ โดยอาศัยความร่วมมือระหว่างครู ผู้บริหาร ชุมชน และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่าย เพื่อให้หลักสูตรสามารถเสริมสร้างสมรรถนะที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิตของผู้เรียนในศตวรรษที่ ๒๑ ได้อย่างแท้จริง